



Nytt vädlandsavtal med Organisationen för det globala nätverket för vattenfrågor samt ändringar i lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall

Sammanfattning

I betänkandet behandlas proposition 2011/12:117 Vädlandsavtal mellan Sverige och Organisationen för det globala nätverket för vattenfrågor (GWPO) m.m. I propositionen föreslår regeringen att riksdagen godkänner ett nytt vädlandsavtal mellan Sveriges regering och Organisationen för det globala nätverket för vattenfrågor, vilket ersätter ett vädlandsavtal från 2002.

Vidare föreslår regeringen att riksdagen antar en ändring i lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall. Ändringen innebär att bilagan till lagen ändras.

Utskottet tillstyrker förslagen i propositionen.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning	4
Propositionens huvudsakliga innehåll	4
Utskottets överväganden	6
Godkännande av avtalet	6
Propositionen	6
Utskottets ställningstagande	6
Ändring i lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall	6
Propositionen	6
Utskottets ställningstagande	7
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	8
Propositionen	8
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	9

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Värdlandsavtal mellan Sverige och Organisationen för det globala nätverket för vattenfrågor

Riksdagen

- a. godkänner värdlandsavtalet mellan Sveriges regering och Organisationen för det globala nätverket för vattenfrågor
- b. antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2011/12:117 punkterna 1 och 2.

Stockholm den 10 maj 2012

På utrikesutskottets vägnar

Sofia Arkelsten

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Sofia Arkelsten (M), Urban Ahlin (S), Walburga Habsburg Douglas (M), Carina Hägg (S), Mats Johansson (M), Carin Runeson (S), Olle Thorell (S), Kenneth G Forslund (S), Christer Winbäck (FP), Bodil Ceballos (MP), Désirée Pethrus (KD), Julia Kronlid (SD), Hans Linde (V), Ulrik Nilsson (M), Désirée Liljevall (S), Ismail Kamil (FP) och Staffan Danielsson (C).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

Regeringen föreslår i proposition 2011/12:117 att riksdagen godkänner ett nytt värdlandsavtal mellan regeringen och Organisationen för det globala nätverket för vattenfrågor (Global Water Partnership Organisation, GWPO). Organisationen inrättades 2001 och har sedan dess sitt högkvarter i Stockholm. På organisationens begäran har det tidigare högkvartersavtalet mellan Sverige och organisationen från 2002 omförhandlats. Regeringen beslutade den 16 februari 2012 att det nya värdlandsavtalet skulle undertecknas, vilket skedde den 5 mars 2012 med förbehåll för riksdagens godkännande. Avtalet finns som en bilaga till propositionen.

Regeringen föreslår vidare att riksdagen antar en ändring i lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall. För att avtalets bestämmelser om immunitet och privilegier ska bli gällande inför svenska domstolar och myndigheter måste de införlivas med svensk rätt. Eftersom det ännu inte är säkert när avtalet blir bindande för Sverige bör den föreslagna lagändringen träda i kraft den dag regeringen bestämmer.

Inga motioner har inkommit med anledning av propositionen.

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att riksdagen godkänner ett nytt värdlandsavtal mellan Sveriges regering och Organisationen för det globala nätverket för vattenfrågor. Mellan en mellanstatlig organisation och regeringen i det land där organisationen har sitt huvudsakliga säte ingås regelmässigt ett s.k. värdlandsavtal, även kallat högkvartersavtal, som reglerar frågor om immunitet och undantagsförmåner för organisationen och dess personal.

Med Organisationen för det globala nätverket för vattenfrågor ingick regeringen ett högkvartersavtal den 11 mars 2002 i anslutning till att organisationen inrättades. Avtalet godkändes senare av riksdagen. Organisationen har senare begärt att värdlandsavtalet ska omförhandlas. Efter förhandlingar mellan representanter för den svenska regeringen och Organisationens sekretariat har parterna kommit överens om ett nytt avtal om immunitet och privilegier för organisationen och dess personal. Regeringen beslutade den 16 februari 2012 att värdlandsavtalet skulle undertecknas, vilket skedde den 5 mars 2012 med förbehåll för riksdagens godkännande.

Enligt avtalet ska organisationen och dess personal samt familjemedlemmar som ingår i tjänstemännens hushåll beviljas immunitet och privilegier i Sverige. Regeringen ska täcka organisationens kostnader för lokalhyra. Det nu omförhandlade avtalet är i stora delar oförändrat men vissa förtydliganden och modifieringar har gjorts, bl.a. med anledning av ändringar i

svensk lagstiftning. En ändring i folkbokföringslagen (2010:1843), som innebär att tjänstemän som har immunitet endast i tjänsten ska folkbokföras, medför för denna kategori tjänstemän förändringar när det gäller hälso- och sjukvård och när det gäller vissa utbildningsfrågor. Regeringens åtagande att i princip täcka organisationens kostnader för hyra av kanslilokaler framgår också uttryckligen av det nya avtalet.

I propositionen redogör regeringen för innehållet i de delar av avtalet som rör immunitet för organisationen, dess lokaler och kommunikationer, viseringsfrågor och frågor om immunitet för organisationens personal, befrielse från skatter och avgifter samt socialförsäkringsskydd och arbetsrätt.

Vidare föreslår regeringen att riksdagen antar en ändring i lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall. Ändringen innebär att bilagan till lagen ändras. Lagförslaget föreslås träda i kraft den dag regeringen bestämmer.

Utskottets överväganden

Godkännande av avtalet

Propositionen

Organisationen för det globala nätverket för vattenfrågor har en central roll inom det globala vattensamarbetet och det svenska engagemanget i organisationen har hög prioritet. Organisationens högkvarter ligger sedan 2001 i Stockholm. Organisationen är ett mellanstatligt organ med fast institutionell struktur som har upprättats genom ett mellanstatligt avtal. Internationella organ av sådan karaktär är folkrättsliga subjekt. Det anses att de bör tillerkännas rättskapacitet liksom viss immunitet och andra privilegier för att på ett från värdlandet oberoende sätt kunna fullgöra sin målsättning. Immunitet innebär att talan inför domstol eller en ansökan om verkställighet ska avvisas. Privilegier (undantagsförmåner) innebär vissa undantag från nationell lagstiftning.

Det nya avtalet mellan regeringen och organisationen innebär endast mindre förändringar i förhållande till det hittills gällande värdlandsavtalet från 2002. Den immunitet och de privilegier som organisationen och dess personal får motsvarar vad som gäller för andra internationella organisationer av liknande karaktär.

Utskottets ställningstagande

Utskottet godkänner värdlandsavtalet mellan Sveriges regering och Organisationen för det globala nätverket för vattenfrågor.

Ändring i lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall

Propositionen

För att avtalets bestämmelser om immunitet och privilegier ska bli gällande inför svenska domstolar och myndigheter måste de införlivas med svensk rätt. Frågor om immunitet och privilegier för internationella organ regleras i lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall.

Enligt 4 § i denna lag har vissa internationella organ och personer med anknytning till sådana organ (anges i bilaga till lagen) immunitet och privilegier enligt vad som bestämts i stadga eller avtal som är i kraft i förhållande till Sverige. Immuniteten och privilegierna gäller i den utsträckning som framgår av avtalet.

Organisationen för det globala nätverket för vattenfrågor står redan nu upptagen i bilagan till lagen (punkt 67) med angivande av avtalet den 1 mars 2002 mellan Sveriges regering och organisationen. I avtalshänvisningen ska det gamla avtalet bytas ut mot det nya avtalet mellan Sveriges regering och Organisationen för det globala nätverket för vattenfrågor från den 5 mars 2012.

Avtalet ska godkännas av parterna i enlighet med deras respektive interna procedurer. Det träder i kraft vid en avtalad tid efter det att parterna har underrättat varandra om att procedurerna har avslutats. Eftersom det ännu inte är säkert när avtalet blir bindande för Sverige bör den föreslagna lagändringen träda i kraft den dag regeringen bestämmer.

Utskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker propositionens lagförslag.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

*Proposition 2011/12:117 Världlandsavtal mellan Sverige och
Organisationen för det globala nätverket för vattenfrågor (GWPO)
m.m.:*

1. Riksdagen godkänner världlandsavtalet mellan Sveriges regering och Organisationen för det globala nätverket för vattenfrågor (avsnitt 5).
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

2 Förslag till lag om ändring i lagen (1976:661)
 om immunitet och privilegier i vissa fall

Härigenom föreskrivs att bilagan till lagen (1976:661)
om immunitet och privilegier i vissa fall¹ ska ha följande lydelse.

Föreslagen lydelse

Bilaga²

Immunitet eller privilegier gäller för följande		Tillämplig internationell överenskommelse
Internationella organ	Fysiska personer	
67. Organisationen För det globala nätverket för vattenfrågor (Global Water Partnership Organisation)	Personer med tjänst hos eller uppdrag av organisationen samt deras familjemedlemmar	Avtal den 5 mars 2012 mellan Sveriges regering och Organisationen för det globala nätverket för vattenfrågor

Denna lag träder i kraft den dag regeringen bestämmer.

¹ Lagen omtryckt 1994:717.

² Senaste lydelse 2011:82 (jfr 2011:132)